

האם ההיסטוריה היהודית חוזרת על עצמה? * האם בסוף ימי בית

שני היוו „הצדוקים” את מיפלגת העבודה - „הפרושים” את הליכוד

ו„הקנאים” את גושי אמונים שהביא לחורבן הבית? * האם יוסף בן

מתתיהו הוא נביא „היהדות הקוסמופוליטית” ושולל „היהדות לאומית”?

אני יוסף פנים

„טאטא יטאטאו את כל אלה מכאן...”

כיום אני יוספוס פלוויוס היושב ברומא בשנת תתל"ב להיווסד העיר ובשנת ג' תחל"ב לבריאת העולם אין לי שום צד שווה עם האיש יוסף בן מתתיהו בן למישפחת כוהנים שהיה שר-צבא בגליל בשעתו. הסופר פלוויוס רואה רק בעניין סיפורתי ומדעי את המעשים שעשה אותו יוסף בן-מתתיהו הכהן. אני רואה את עצי מי כיום עולה לאי-ערוד על יוסף מלמנים, על אותו איש מת שנפטר מן העולם. כיום אני ממציא לעולם העתיד את קורות עמי המופלאים, קורות עמי שתול-דויתו חוזרים ונשנים עליו.

אני שהצמחתי כנפי שעווה והתרוממתי מעל גוף העופרת הלאומי של העם היהודי, נולדתי בירושלים שבה גדלתי, למדתי ושירתתי במימדי, שאפתי לגדור לות ונצורות וחייתי בפועל את כל מחשבות ודרכי היהדות, עד שבאתי לרוח קליפת אמונה זו שניתקה מירושלים עירי.

אני האיש יוספוס פלוויוס הגעתי לראשונה לרומא ארבע שנים קודם למילחמת-היהודים האחרונה. בהגיי עי למטרופולין האימפריה התמכרתי בהתלהבות רא-שונה לספרים, והכשרתי בקפדנות את „דברי ימי המכבים”, תוך שאני מאמן את ידי בפרטים קשים, ובשקידה עקשנית. ימים ולילות התמכרתי לחיבורי זה, צמתי, הסתנפתי, נשבעתי שלא לגעת באשה — עד שאביא חיבורי זה לגמר. כך שהיות טרופות סיפורי לעולם את דברי מילחמת-השיחור הניפלאה על עמי, תוך שרוחי סובלת בין דפי חיבורי עם המכבים המעור-נים, וביחד עימם ניצחתי. טיהרתי גם טיהרתי ביחד עם יהודה המכבי את בית-המקדש מצלמי יוון.

וכאשר השלמתי את חיבורי אודות הלוחמים את מילחמת ה' שבתי לסדר חיי הקודש ובאתי אל החברה. שוב חיזרתי אחר נשים, אהבתי, בעלתי ובידחתי את עצמי. קראתי את ספר המכבים שלי בפני סופרים צעיר-ים שבירכו אותי להצלחתי. לבלר בית-ההוצאה של קלאודיוס רגינסו סח לי שארבעת אלפים נוסחות מסופרי נמכה והדרישה מכל המחוזות, בעיקר מן המזרח, הולכת וגדלה בקביעות.

הנשמה שהשקעתי, אני יוסף בן-מתתיהו בין גווילי סיפרי הביאו אותי להאמין כי בכוחה של יהודה הקטנה להכות בשילטון של רומא הגדולה, ושחתי לאח-דים ממעריצי כי חרב הקבועה במסמרים לנדנה מראה נעים פחות משל חרב שלופה. הרבי השלופה נותרה ביהודה — ואני שהתקוקתי לאחוז בה ביד, עטרה-הצלחה שבתי מרומא לקיסריה ומשם לירושלים. ביום שבי כינס הנציב הרומאי פלורוס את מועצת העיר קיסריה והודיע לה שאבד שילטונם של היהודים על העיר ששימשה בירת הארץ הירשמיית. ביום שובי פרצו מאורעות שנבעו מהמילחמה הקטנה שאותה ניהלה יהודה זה יותר ממאה שנה נגד שילטון האפוס-רפסות הרומאי.

עד לצו הנציב פלורוס יכלו שתי הכתות שבירושלים, שומרות החוק והסדר — כת הצדוקים שהבירה מבני-האצילים, וכת הפרושים שאחריה נטה המון העם — למנוע בעד מעשי אלימות נגד הרומאים. עכשיו, לאחר פקודת פלורוס גברה בירושלים ידה של הכת השלי-שית — כת הקנאים. ובשובי לעיר הולדתי, בכל מקום נראה הסמל שלחה — המילה „מכבי” ראשי התיבות של הפסוק: מי כמנכה באלים אדוני, שהיתה סימנת המרד. ובארץ התלקחה האש באכזריות, ואחריה המוות. רגשתי מהמרדה שהקנאים שפכו בכל, ומחאופן שבו הם קראו לעם שלא יפול ליבו מפני מורד ליבם של הפרושים, ושלא ייכנע בפני תאוות-הבצע של הצדוקים המחניפים להם לנוגשים הרומאים מפני שהם מגינים על אמתחת ממונם. והחבורות המזוינות של הקנאים שדומה היה כאילו הושמדו בעבר כליל, חזרו וצצו בכל הארץ. ושוחרו המרד בירושלים שפכו חרפות וגידופים על השילטון בראש חוצות.

במורעני ראיתי את רבי אלעזר הקנאי, קידי בית-המקדש, מצווה לכוהנים לכל לקיבו את זבחי-התמיד שנהג לשלוח הקיסר מרומא עם ברכת מועצת הזקנים. לשווא השביעו הכהן הגדול שלא להתגרות בשיל-

טון, ורבי אלעזר החזיר את קורבן קיסר. ואכן, כלהבה בשדה קוצים שימש דבר זה אות לפלחים ובני דלת העם להתקומם בגלוי נגד הרומאים מחד, ונגד האציל-לים מבני עמם מאידך. הילחמישמר הרומאי היה חלש, והקנאים כבשו עד-מהרה את כל הנקודות החשו-רות שבעיר — אנטומה, מיגדל פואל וכל שאר העמ-רות, ושילחו את פקידות הרומאים וברתועות גיל השמידו את רשימות המיסים והאפוזיקאות.

קסטיוס גאלוס בא בראש הליגיון ה-12, ובחיל כבד הגיה על ארץ המרד וכבש את העיר זבולון ובזז אותה ושרפה באש. כבש את עיר-החוף יפו, בזז ושרף אותה. עוד ערים בזוזות ושרופות, אנשים טבוחים, היתו את דרכו עד שעמד לפני שערי ירושלים. הקנאים הזדרזו לזיין את תושבי העיר ואת גדודי המתנדבים, ועמדו בגבורה על נפשם ועל נפש העיר. ברגע של נסיגה רו-מאית קלה והיסוס לבשו הקנאים אומץ וגבורה, והחלו מונבים באוייב כשבראשם שמעון בריגורא ממנהיגי המורדים בגליל, שאשר קרב עז על מערכות הרומאים והקיפם במרד בית-חורון והנחיל להם מפלה. הללי היהודים לא הגיעו לאלף ומן הרומאים נפלו המשת אלפים שלוש-מאות ושמונים רגלים, וביניהם הנציב גאסיוס פלורוס. הדבר הזה אירע ב-3 בנובמבר לספירת הרומאים, ב-8 לדיוס לספירת היוונים וב-10 למר-חשוון לפי ספירת היהודים — בשנה ה-12 לממשלת נירון קיסר.

הניצחון הגדול הביא לאסיפת הסנהדרין והמועצות למיניהן, ובראשם הכהן הגדול חנו, ראש הצדוקים, שפנה ואמר: „תמה אני לראות כאן בלשכת הגזית את שימעון בריגורא. אין לו לאיש-הצבא להכרע אלא בשדה-הקרב בלבד. הליכות הארץ הזאת ובית-המקדש מסורות בידי מועצת הכהן הגדול, סנהדרין גדולה ובית-דין גדול, ולכן אני מבקש מאת שמעון בריגורא ומאת

נושאי-כליו להסתלק מכאן.” קם לעומתו רבי אלעזר הקנאי וקבע: „נקטה נפש העם בהלצות מעליבות שכאלו. אין תקנה אלא שיחולקו השלטונות מחדש. טאטא יטאטאו את כל אלה מכאן, את אלה שאינם נמנים עם הקנאים שאינם נותנים לשמעון בריגורא גיבורו של בית-חורון מקום ודעת בממשלת מגן-האומה העומדת להיווצר.”

ואני האיש יוספוס פלוויוס היושב כיום ברומא השתלהבתי ונלהבתי, ואש הקנאות הלאומית ניצתה ברוחי והלהיבה כל משוש עורקי דמי.

„הכס מדי בשביל מילחמת

שיחורר...”

לכסוף נותרו הצדוקים והפרושים ליד השילטון ובח-רו בשלום מזויין של כוננות לקראת קרב מכריע. הם מינו מפקדים, שניים שניים לכל אחד משיבעה חבלי הארץ. ולגליל ארץ החקלאים הדשנה, שבה מרובים בני סיעת הקנאים, שלחו את רבי ינאי הזקן, הטוב שבממונאי הסנהדרין הגדולה ואותי, יוסף בן-מתת-יהו הכהן, שטרם התנסיתי במשרה רבת אחריות. בהגיעי לגליל עברתי אותו לאורכו ולרוחבו, נשאתי ונתתי עם פרנסי ערים וכוהנים, הכנתי סדרים ונתתי מוקדות, גבתי מיסים וביצרתי ערים למילחמה. מצי-מור בירת הגליל השקטה והמרווחת ניהלתי את הכל, קירבתי את מנהיגי האיכרים, יוחנן מגוש-חלב וצפיא איש טבריה ואיחדתי את כל החבורות המזוינות שבגליל לאגודה אחת. ולמרות שנשלחתי לשלוט בשם ירושלים, הפכתי אט-אט מנהיגה של כת הקנאים הגל-לית, ואש המרד לוחכת בקרבי. רק ידידי הטבריאני יוסטוס ניסה להניאני מהמילחמה ואמר: אתה איש הכס, הכס מדי בשביל מילחמת-שיחורר. אלא שאני סירבתי להחכים והאמנתי כי ארץ-ישראל יושבת באמ-צעות של עולם, וירושלים באמצע ארץ-ישראל ובית-המקדש באמצע ירושלים — ועליהן להשתחרר מכל עול.

הליגיונות ה-5, ה-10 וה-15 הגיעו לגליל ובראשם אספסיאנוס ובנו טיטוס. ידעתי את טיבם עוד מימי שחתי ברומא. ידעתי שחומות מיבצרי שהקמתי ביודת בפיקודי, ומיבצרי הר-תבור וגוש-חלב שהיו בפיקודי של יוחנן מגוש-חלב עוצרים בעד הליגיונות מלהגיע לירושלים. יודפת היתה ערוכה, מוקפת חומות מעוז ומיגדלי חוסן, שוכנת בראש צוק תלול ומוקפת תח-מת אין-חקר ואנחנו ערוכים לקרב.

אני יוספוס פלוויוס שהייתי קנאי ובן למישפחת הכהונה ניצבתי בראש יודפת מול אספסיאנוס. המצור החל. הצמא גבר ועשרות מאנשי נמלטו, ונצלב על פיסגות ההרים מסביב על-גבי צלבים. התשת הצמא והשלמת הסוללה הרומאית החלישו אותי ואת שאר מגיני יודפת. לעת אשמורת הבוקר, ביום ה-50 מרא-שית המצור לכדו הרומאים את מיבצרי יודפת, ואילו אני נמלטתי עם אבנט הכוהנים שלי ביחד עם כמה מלו-ימי לאחת המחילות וממנה אל תוך בור עזוב. ימים עברו והמים הלכו, אלו ותמו. צמאתי וכרסי התנפחה. גמעתתי גמיעות-שווא שהכאיבו לבית-בליעתי התפוח, והירחתי בדברי יוסטוס הטבריאני שאמר כי אני, הכס מדי בשביל מילחמת-שיחורר...” חששתי למות בצמא.

הבנתי שעוד רבה המלאכה לפני. שאלתי היכן כל הנשים שלא התעלסתי איתן באהבים, כל חמודות תבל שטרם זכיתי לראות והספמים שטרם כתבתי. שיכ-נעתי את הנוכחים במערה למות, להפיל גורלות מי כירע את חברו למוות. הם הסכימו וביקשו מחילה איש מרעהו ומתו בתפילות וידוי על שפתיים עד שנו-תרתי עם חברי ויצאתי פשוט מהמערה, עד שתפסנו שר-האלף פוליאנוס, שהביאני בפני המצביא אספסיאנוס ובנו טיטוס. ניבאתי למצביא את דבר מינויו הקרוב כקיסר, ותוא מנע את המתתי על הצלב.

קיסר, ושימשתי ליד בנו שהמשך במילחמה. חזיתי נלוויתי לחילות המצביא, שמונה כנבואתי להיות בממלת ירושלים. מדי יום הייתי מסובב את החומה, תר אחר מקום ממנו ישמעו בני עיר את קולי ולא